

ALFABET
GŁUCHYCH
TWÓRCÓW

PREK

FRANCISZEK XAWERY

PREK

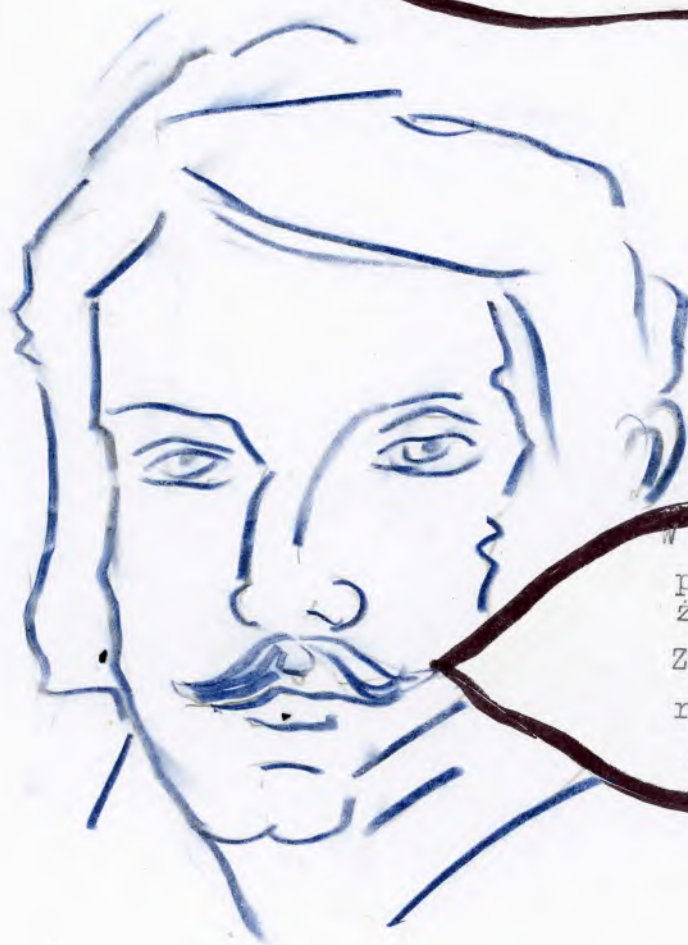
1801-1863

Kim był Prek? Wszyscy wiemy, że pisał pamiętnik
pamiętnik o czasach w których żył i tworzył
"Czasy i życie"
Dawne czasy były inne. Pochodzenie miało znaczenie

ale plotka o innym ojcu biologicznym
jest żywa. Miał nim być Feliks Mier

Grafi Feliks von Mier, który
bywał w Nozdrzcu

Jak to było w tym Nozdrzcu
z powodzeniem hrabiego,
trudno dojść prawdy.

"dziesięć miesięcy
po moim urodzeniu spostrzeżono
że brakuje mi słuchu.
Zamilczę o rozpacz moich
rodziców, którą mi później
opowiadano

Ojciec przyjął z rezygnacją ten fakt
wiążąc ze starszym Stanisławem
wszystkie nadzieje, które
przyszłość miała rozwiązać

(no tak, wiele ojców
nie radzi sobie
z takimi sprawami)

w młodości Tadeusz Przek był
szambelanem dworu Stanisława Augusta
i utrzymywał kontakty z literatami.

jedną z najbardziej charakterystycznych
cech Przeków była ruchliwość
towarzyska i szeroka
staropolska gościnność

w 1817 Przek został zaproszony na dwór w Sieniawie.
spędził tam 5 lat (1817-1822). Charakter zabaw i bali
miał przede wszystkim oblicze kulturalne.
teatr amatorski, koncerty muzyczne, występy
wokalne, balet i operetka, pantomimy, zabawy migdałowe
i żywe obrazy, bale, festyny, i szlichtady.

Jak to bywa w życiu, za sukcesami dziecka stoi matka. to Amelia Prekova z domu Bukowska.

Od dzieciństwa mego
moja matka zaczęła być
moją nauczycielką.

nawet opis znaku migowego
matka wiele mówi..
matka-naśladuje się
całowanie w rękę prawą,
z dodaniem migu
kobiety.

najwięcej zajmowała się nauką
ze mną niemową. litując się nad moim
nieszczęściem, starała się we wszystkim
oświecać mnie. Mając w tym wiele trudności
nic to ją jednak nie wstrzymywało,
owszem starała się, aby mnie tak wydoskonalić
iżbym się stać mógł członkiem
społeczeństwa.

Miłość też była.
to Joanna Maltzahn, która umiała migać.
Owadama była wzrostu miernego,
kształtna o jasnych włosach i
niebieskich oczach, słodkim uśmiechu
oraz naturalnych ruchach.

Joanna mogła wyglądać jak jej córka Halina, która była
żoną znanego filozofa hrabiego Augusta Cieszkowskiego

Joanna miała poczekać na Ksawerego..
jak to bywa w życiu, w tamtych czasach,
danego słowa nie dotrzymała,
wyszła za mąż za innego, za hrabiego
Krzysztofa Cieszkowskiego.

zmarła młodo mając 45 lat.

Umiała migać, bo miała wuja głuchoniemego.
w dawnych czasach mówiło się o głuchych,
że są głuchoniemi.

Pierwszą i jedyną miłość
niemal zawsze się pamięta..

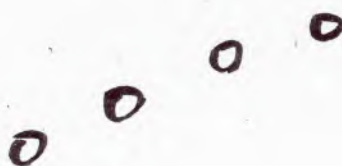

Swobodna komunikacja dwojga ludzi
jest bardzo ważna..

zranione serce pamięta do końca życia...
tym bardziej zranione bo była tam
komunikacja migowa.

Och Jeanette...

Mistrzami Preka byli Józef Sonntag

Sonntag cenił robienie wernych kopii.

i Wojciech Korneli Stattler

Stattler nie kazał kopiować, tylko wszystko na papier przenosić, co pod oko wpada.

Szukanie obrazów, dostęp do zbiorów magnackich
szkice, portretowanie, rysowanie

rok 1827 to rok ważny. powstała wtedy idea ikonografii biograficznej czyli Wizerunków sławnych Polaków.

Artysta jest artystą, ma wizję tego, jak mają wyglądać jego prace.

ZBIGNIEW GORAYSKI

KASZ. KLJOWSKI

KONRAD

XIAŻE MAZOWIECKI

lecz niepodobna mi było
doskonalszego wziąć artystę,
puszczając tak tanio bilet
przedpłatni..

..wszystko kosztuje..

...te rycinynie są takie,
jak sobie obiecywałem..

Anton Tepplar był rytownikiem.
Druk wykonała drukarnia Dominika Perlaschiego

artysta też ma swoje marzenia
chciałby wyjeżdżać

przez chwilę Adam
Czartoryski młodszy

myślał o zabraniu go do Paryża

Podobnie stało się w roku 1830 z planem
uzyskania z pomocą Falkowskiego stypendium
na wyjazd do Rzymu od rządu

Królestwa Kongresowego.

a taki Juliusz Kossak mógł..z łatwością
zebrano na jego wyjazd pieniądze.

ADAM CZARTORYSKI

Irek jednak nie był Kossakiem, jedynie głuchym malarzem
szanse nie były równe...

gdyby był tym Kossakiem, to niebyłoby
problemu ze sprzedażą biletów i renumeracyjnych
wizerunków sławnych Polaków. Na pomoc
arystokracji nie mógł za bardzo liczyć.

0000

Prek z zabezpieczonych przez matkę dla niego pieniędzy nabył w 1840 roku wieś Sielec koło Sędziszowa Małopolskiego. Osiadł tam na stałe w roku 1842, ponieważ musiał wybudować dwór, budynki gospodarcze, założyć ogród itd.

Mam u siebie pannę kulawą, która od dzieciństwa jest do mnie przyzwyczajona gdyż u mojej matki służyła i po jej śmierci mnie się dostała w spuściźnie.
ona więc całym moim kobiecym gospodarstwem zarządza i jest moim tłumaczem, kiedy trzeba z ludźmi mnie obcymi rozmawiać.

No właśnie kobiety w tamtych czasach mogły być nauczycielkami, redaktorkami literatury, mogły się zajmować robotkami ręcznymi

Emancypacja kobiet nie istniała.

i wostrzony zmysł obserwacji, malarska plastyka.

[illegible]

w słowniku mimicznym
rysować palcami ręki prawej
wspartej na łokciu lewej,
ułożonymi do trzymania ołówka
naśladować w powietrzu rysowanie

w roku 1856 wystawiał swoje prace malarzkie ,
w Towarzystwie Sztuk Pięknych w Krakowie
Swoje rękopisy zapisał Bibliotece Jagiellońskiej
Towarzystwu Naukowemu w Krakowie
oraz Bibliotece Ossolińskich we Lwowie.

Autorstwo tekstów, ilustracje i opracowanie graficzne
Agnieszka Kołodziejczak

Pomysł i koordynacja projektu
Agnieszka Kołodziejczak

Wsparcie techniczne i promocyjne
Małgorzata Właźlak

Konsultacja i kwerenda historyczna
Tomasz Adam Świderski
Marek Krzysztof Lasecki

Publikacja zina została opracowana w ramach projektu realizowanego przez fundację Ucieleśnienie pt. "Alfabet głuchych twórców". Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentów niniejszej publikacji w jakiejkolwiek postaci jest zabronione. Publikacja przeznaczona wyłącznie do bezpłatnego użytkowania. Filmy udostępniane na zasadach licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa - Na Tych Samych Warunkach 3.0 Polska (treść licencji dostępna na stronie <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/pl/legal-code>).

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach Programu
"Patriotyzm Jutra".

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

MUZEUM
HISTORII
POLSKI

PA
TRIO
TYŻM
JUTRA

Realizator projektu: Fundacja Ucieleśnienie

Współpraca i patronat projektu

INSTYTUT
HISTORII SZTUKI
Uniwersytet Łódzki

AKADEMIA
GŁUCHYCH

IO S W G
PRZYSTANEK ŁUCKA

Do realizacji rysunków z zinów wykorzystano archiwalne zdjęcia Instytutu Historii Głuchych "Surdus Historicus", zdjęcia z kolekcji Fundacji IWO, zdjęcia z kolekcji prywatnych, zdjęcia wybranych obrazów z zasobów cyfrowych Muzeum Narodowego w Warszawie.

Wybrana bibliografia:

1. W. Bałda, Franciszek Ksawery Prek świadek epoki, Agencja Wydawnicza JOTA, Rzeszów 2017.
2. F. K. Prek, Czasy i Ludzie, oprac. H. Barycz, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1959